

ความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น: กรณีศึกษาศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์¹

วรรณิษา ไวยณชี²

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ 2) นำเสนอแนวทางพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนภาษาญี่ปุ่นในภาคการศึกษาที่ 1/2563 จำนวน 146 คน และแนวคำถามสัมภาษณ์ให้กับผู้บริหารและผู้สอนภาษาญี่ปุ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิด และจากแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในระดับเห็นด้วยมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรมีเนื้อหาวิชาตรงกับความต้องการของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือหน้าที่การงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านการเรียนการสอน ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและแสดงออกในห้องเรียน และวิธีสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาและการวัดผลประเมินผล ส่วนผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในทุกมิติโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีประเด็นความคิดเห็นเนื้อหาหลักสูตรและการเรียนการสอนสอดคล้องกับผู้เรียน

แนวทางพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น พบว่า 1) การจัดหลักสูตรควรปรับให้กระชับ ควบคู่ไปกับจัดลำดับความสำคัญ โดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนและสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน และ 2) การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ผู้สอนควรเปลี่ยนวิธีการและพัฒนาทักษะของตัวเองตามสถานการณ์ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

คำสำคัญ: หลักสูตรและการเรียนการสอน ภาษาญี่ปุ่น ผู้เรียน ผู้สอน ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

² เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปชำนาญการ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Opinions of Learners and Instructors on Japanese Language Curriculum and Instruction: A Case Study of Center for Asian Languages and Cultures, Institute of East Asian Studies, Thammasat University³

Wannisa Vaichayee⁴

Institute of East Asian Studies, Thammasat University

Abstract

This research aimed to 1) explore the opinions of learners and instructors on the Japanese language curriculum and instruction of the Center for Asian Languages and Cultures, Institute of East Asian Studies, Thammasat University and 2) present guidelines for the development on Japanese language curriculum and instruction, in congruent with the needs of the learners and current circumstances. The research tools were questionnaires distributed to 146 samples who enrolled in Japanese courses in the first semester 1/2020, and interview questionnaires for the executives and Japanese language instructors. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. And content analysis was conducted from open-ended questionnaires and from the structured interview.

The results of the research showed that the majority of respondents had an opinion on the Japanese language curriculum and instruction at the highly agreed level. The item with the highest average score in the aspect of the curriculum was the one that described that the course content met the needs of the learners and the subject matter was useful and practical for daily living or work. The item that received the highest average score in teaching and learning was that learners were thoroughly given an opportunity to ask questions and express themselves in the classroom. The teaching methods were consistent with the objectives, contents, and evaluation. As for the results of the interviews, it was found that most of the instructors had opinions on the development of Japanese language curriculum and instruction in all dimensions, with the emphasis on the learners. They had opinions that the curriculum content, and teaching and learning methods were congruous with learners.

The results concerning the guidelines for the betterment of Japanese language curriculum and instruction were: 1) the curriculum should be adjusted to be more concise while prioritizing the topics by integrating content in accordance with the learners' characteristics and current circumstances, and 2) in the process of Japanese language teaching and learning, the instructors should consider changing the methods and developing their skills suitable for the situations and the learners.

Keyword: curriculum and teaching and learning, Japanese language, learners, instructors, Center for Asian Languages and Cultures

³ This article is a part of the research of A Study on State of Learning and Teaching Management of Center for Asian Languages and Culture, Institute of East Asian Studies, Thammasat University which is supported by Institute of East Asian Studies, Thammasat University Research Fund in 2019.

⁴ General Administration Officer Professional Level of Institute of East Asian Studies, Thammasat University. Corresponding author's email: wannisa@asia.tu.ac.th

1. บทนำ

ในโลกสมัยใหม่ที่มีการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศมีบทบาทสำคัญ การศึกษาภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศหนึ่งหรือสองภาษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศหลายด้าน โดยภาษาญี่ปุ่นเป็นอีกหนึ่งภาษาที่มีอิทธิพลในประเทศไทยมาก เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เติบโตและพัฒนาทางอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างรวดเร็วทำให้ภาษาญี่ปุ่นเป็นที่นิยมและมีความต้องการของตลาดอาชีพมากขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศจึงจำเป็นต้องมีลักษณะสอดคล้องกับสิ่งที่สังคมโลกคาดหวัง และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนและประชาชนมีความสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านภาษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2551 โดยกำหนดให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นต้องเรียนภาษาอังกฤษและให้เลือกรเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆ ตามความพร้อมของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน พร้อมกันนี้ ในกลยุทธ์จัดทำหลักสูตรตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาทุกแห่งเสนอว่าจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้มาจัดทำหลักสูตร โดยสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และเน้นประเด็นการรู้จักและเข้าใจบริบททางสังคมที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ซึ่งประกอบด้วย บริบททางการศึกษาที่จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการศึกษาของโลก บริบททางด้านธรรมชาติของผู้เรียน และบริบททางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน จากบริบทดังกล่าวถือเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา และส่งผลต่อไปยังพันธกิจ

จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งทุกกิจกรรมในหลักสูตร (ศิริวรรณ สุขเดิมรอด, 2554)

ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสถานศึกษาต่างจัดทำหลักสูตรขึ้นเอง ยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเมื่อปี ค.ศ. 2010 เจแปนฟาวนด์ชัน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นได้นำเสนอและเผยแพร่กรอบมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น โดยใช้ชื่อว่า มาตรฐานการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของเจแปนฟาวนด์ชัน (JF Standard) และได้กำหนดความหมายไว้ว่า ระดับชั้นของความสามารถที่แสดงว่าบุคคลหนึ่งจะทำสิ่งใดได้โดยใช้ภาษาญี่ปุ่น และกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นภายใต้มาตรฐานนี้ว่า “การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น” เพื่อความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในศตวรรษที่ 21 นั้นจะให้ความสนใจเรื่องของความสัมพันธ์กับผู้อื่นและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้สถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นทั้งในและต่างประเทศใช้กรอบมาตรฐานนี้อ้างอิงในการร่างหลักสูตร การกำหนดแผนการสอน และการประเมินการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น หลังจากนั้นสถาบันการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นก็เริ่มต้นตัว (กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คิตะคิริ, 2555) และจัดทำหลักสูตรของตนเองตามกรอบมาตรฐานดังกล่าว และจากการสำรวจของเจแปนฟาวนด์ชัน พบว่าในประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นอยู่ถึง 606 แห่งและมีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมากถึง 173,817 คน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยยังไม่มีสถาบันใดกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอนหรือกำหนดกรอบเฉพาะตามมาตรฐานการเรียนการสอนที่เป็นขั้นตอนเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ (มูลนิธิญี่ปุ่นกรุงเทพ, 2558)

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีบทบาทและแผนกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาบริการวิชาการด้านภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ดำเนินการอยู่ให้มีประสิทธิภาพและก้าวไกลยิ่งขึ้น ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานบริการวิชาการแก่สังคม มีภารกิจหลักให้บริการสอนภาษาญี่ปุ่น เกาหลี และจีน รวมทั้งองค์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเริ่มเปิดสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแรก ในปี พ.ศ. 2529 รูปแบบการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรระยะสั้นใช้เวลาเรียน 39-40 ชั่วโมงต่อหนึ่งภาคการศึกษา เปิดการเรียนการสอนทั้งในและนอกเวลาราชการ สำหรับนักเรียน นักศึกษา บุคลากรในสถานประกอบการและบุคคลทั่วไป เพื่อการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นสามารถเปิดสอนได้ทุกระดับชั้น ทั้งระดับขั้นต้น (Basic Level: B1-B4) ระดับชั้นกลาง (Intermediate Level: M1-M4) และระดับขั้นสูง (Advanced Level: A1-A3) อย่างไรก็ตาม ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา สถิติจำนวนผู้ให้ความสนใจลงทะเบียนเรียนภาษาญี่ปุ่นมีแนวโน้มผันผวน กล่าวคือปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนผู้เรียน 1,144 คน ลดลงจาก 1,315 คนในปี พ.ศ. 2560 ลดลง -14.94% และในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนผู้เรียน 985 คน ลดลงจาก 1,144 คนในปี พ.ศ. 2561 ลดลง -16.14% (สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา, 2562) ดังกล่าวสะท้อนใน 2 ลักษณะ คือ การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาฯ ยังคงได้รับความสนใจจากผู้เรียนจำนวนมาก โดยเฉพาะความสามารถเปิดชั้นเรียนในระดับสูง (Advanced) ที่สถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นหลายแห่งไม่สามารถเปิดได้ ขณะเดียวกันก็พบว่า ช่วง 3 ปีที่ผ่านมาแม้จะมีผู้ลงทะเบียนจำนวนมากแต่ก็มีแนวโน้มลดน้อยลง จึงนับเป็นโอกาสในการสำรวจการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาฯ เพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ผู้เรียนทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น ทั้งยังเป็นการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถตอบสนองสถานการณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากนี้ ที่ผ่านมาศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นอย่างเป็นระบบ มีเพียงการรวบรวมข้อมูลการเรียนภาษาและวัฒนธรรมประกอบการตัดสินใจในแต่ละปีการศึกษา การมีข้อมูลจากการศึกษาวิจัยจะเป็นอีกก้าวของการทำงานของศูนย์ภาษาฯ อย่างมืออาชีพ เพื่อรองรับความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ผู้เรียนประสงค์จะเรียนในระดับขั้นที่สูงขึ้น และเพื่อให้ศูนย์ภาษาฯ สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นต้องทราบถึงสภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพให้มีความมาตรฐาน มีการพัฒนาแบบแผนที่ชัดเจน ประกอบกับการวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้นของผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์ภาษาฯ พบว่า ศูนย์ภาษาฯ จำเป็นต้องมีระบบปรับปรุงแนวทางการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ การบริหารหลักสูตรต้องเตรียมเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งมีเป้าหมายว่าผู้เรียนจะต้องสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง หรือนำไปใช้พื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในขั้นสูง เพื่อการประกอบอาชีพในหลากหลายสาขาได้

ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาฯ สอดคล้องตามสภาพปัจจุบันและตรงความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น จำเป็นต้องอาศัยผลการวิจัยมาประกอบการวางแผนและพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น โดยสำรวจ

และวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอน เพื่อรวบรวมข้อมูลปัจจุบันและศึกษาแนวโน้มในอนาคตมาเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ และร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นให้มีความเหมาะสมทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจสังคมอันจะนำไปสู่เป้าหมายของหน่วยงาน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสานเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ กล่าวคือใช้แบบสอบถามร่วมกับแบบสัมภาษณ์ รายละเอียดวิธีดำเนินการ มีดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนภาษาญี่ปุ่นทุกระดับชั้นในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปี 2563 จำนวน 360 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 146 คน จากวิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยพิจารณาประยุกต์ใช้เกณฑ์กำหนดเป็นร้อยละของประชากร ที่ขนาดประชากรหลักร้อยละใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยร้อยละ 25 (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ดังนั้นขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ คือ 90 คน ส่วนประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารหลักสูตร จำนวน 2 กลุ่ม ประกอบด้วยชาวญี่ปุ่นที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยภาษาญี่ปุ่นและชาวไทยอดีตประธานศูนย์ภาษาฯ และผู้สอนทั้งชาวไทยและชาว

ญี่ปุ่นที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สอนภาษาญี่ปุ่นนานกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขอบเขตโครงการวิจัยด้านเนื้อหาและตัวแปรที่ศึกษาได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนทั่วไป และการเรียนการสอนภาษาที่สาม ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และเกาหลี โดยในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มีประเด็นที่ต้องศึกษาได้แก่ด้านบริบทหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งวิธีสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559; นิชาภัทร จาวิสูตร และคณะ, 2556; ทิศนา แจมมณี, 2554; บัณฑิต ทิพากร, 2550)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับชั้นเรียนภาษาญี่ปุ่น เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำ (2) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และ (3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นแบบปลายเปิด

2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ส่วน คือ (1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และ (2) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ลักษณะคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ (1) นำส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง (2) ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด (3)

ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล ในแบบสอบถามที่ได้รับคืน และ (4) นำแบบสอบถาม ไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้สอนภาษาญี่ปุ่น ใช้การ สัมภาษณ์ตัวต่อตัวแบบเผชิญหน้า มีขั้นตอนดังนี้ (1) นำส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้สัมภาษณ์ทุกคนล่วงหน้า 3 วันก่อนวันที่นัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง (2) ติดตามรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยเก็บแบบสัมภาษณ์คืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมงต่อ 1 คน และ ทำการบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ทั้งการบันทึกเสียงและการจดบันทึก และ (3) ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล โดยการถอดเทป ตรวจสอบความถูกต้อง นำบทสัมภาษณ์มาพิมพ์เป็นบันทึกและ ทบทวนเนื้อหาทั้งหมด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลเชิง ปริมาณวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติ ที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) ข้อมูล เชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการบรรยายหรือพรรณนา จากแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมได้ และนำข้อมูลจากการ วิเคราะห์แต่ละประเด็นมาตีความตามวัตถุประสงค์ของ การวิจัย รวมถึงหาความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลเพื่อ เชื่อมโยงไปสู่แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการ สอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรถือว่ามีความสำคัญในการจัดการ เรียนการสอน หลักสูตรเปรียบเสมือนเครื่องนำทางให้ ผู้เรียนไปสู่จุดหมาย หลักสูตรจะระบุสิ่งที่คาดหวัง ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และแนวทางการปฏิบัติในด้าน ประสบการณ์ต่อการดำเนินชีวิตแก่ผู้เรียน รวมทั้ง เป็นแนวทางในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนในทุกๆ ด้าน

เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็น โครงการ แผนงาน เป็นข้อกำหนดที่ชี้แนะให้ผู้บริหาร การศึกษา ผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปดำเนิน งานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ (ชนัท ธาตุทอง, 2551) ดังนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดไว้ จะใช้เป็นหลักในการควบคุมคุณภาพของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษา (ปิยะดา พูลทจักร, 2554) ส่วนการสอนเป็นกระบวนการหรือวิธีการที่ผู้สอนต้อง ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการ เรียนรู้ของผู้เรียน จากผู้สอนคือผู้ถ่ายทอดปรับเปลี่ยน บทบาทเป็นผู้ชี้นำวิธีการค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะ ต่างๆ สร้างความเข้าใจด้วยตนเอง (ทิสนา แคมมณี, 2551 และบัณฑิต ทิพากร, 2550) การเปิดโอกาสให้ นักเรียนมีส่วนร่วมและสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติ ได้ ทิสนา แคมมณี (2554) ได้นำเสนอองค์ประกอบ สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ ทฤษฎีการสรรค์สร้าง ความรู้ (Constructivism) โดยครูสร้างกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมทางสติปัญญา 2) การมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม 3) การให้ผู้เรียน มีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยการทำกิจกรรมใน ลักษณะต่างๆ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทาง กาย การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การเรียนรู้

กระบวนการเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการเรียนรู้ เนื้อหาสาระต่างๆ และการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญา และ 4) การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติซึ่งจะทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความหมาย จากความสำคัญดังกล่าวสะท้อนว่าการพัฒนาจัดการศึกษาย่อมต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (จันทร์ชัย อธิเกียรติและคณะ, 2559)

สำหรับหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาที่ 3 อื่นๆ เช่น สุกัญญา เอียดขาว (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นที่โรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่าพฤติกรรมผู้บริโภคในการเลือกโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่น คือเลือกเรียนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัย และนิรุตต์ ดำรงค์ชัย ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณสมบัติของผู้จบการศึกษาด้านญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย พบว่าบัณฑิตและผู้ประกอบการต้องการให้มีการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติและสามารถนำไปประกอบวิชาชีพได้จริง มากกว่าการเรียนการสอนจากตำราเรียน และผู้สอนเพียงอย่างเดียว ขณะที่ธีรธรรม แสงอุไร (2556) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย พบว่าด้านหลักสูตรเน้นพัฒนาการใช้ทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น และบรรศรี มณีพันธ์ (2556) ศึกษาความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่มีต่อการจัดการสอนภาษาญี่ปุ่นในสถานศึกษา พบว่า ทั้ง

นักเรียน ผู้ปกครอง และครูต้องการให้สอนการสนทนาภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ เนื้อหาด้านสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น และภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับการทำงาน ขณะที่สุณิษร์รัตน์ เนียรเจริญสุข และคณะ (2562) ศึกษาการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าการเรียนการสอนสนทนาภาษาญี่ปุ่นควรคำนึงถึงการฝึกฝนกลยุทธ์ในการสื่อสารในสถานการณ์จริงด้วย คำศัพท์ที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

เช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนหรือสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ พบว่า 1) ด้านหลักสูตรควรพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยและปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงควรกำหนดมาตรฐานด้านหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระบบ 2) ด้านสื่อการสอนควรผลิตสื่อและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย 3) ด้านผู้สอนควรพัฒนาบุคลากรของไทยให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีน มีเทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจ และส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ขณะที่ณิชาภัทร จาวิสูตร และคณะ (2556) ศึกษาพบว่า 1) หลักสูตรมีความทันสมัยปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รายวิชาในหลักสูตรมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เนื้อหารายวิชามีการจัดเรียงลำดับจากง่ายไปยาก 2) วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนอาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายและขอบเขตของรายวิชาอย่างชัดเจน เลือกใช้วิธีสอนให้

เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชาและระดับความรู้ของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนโดยมีการฝึกปฏิบัติและใช้ภาษาให้เกิดความชำนาญในทักษะทางภาษาจีนทั้ง 4 ทักษะ มีการสอนซ่อมเสริม นอกเหนือจากบทเรียนในเรื่องที่ผู้เรียนมีปัญหาหรือต้องการเพิ่มเติม มีวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมในงานเทศกาลต่างๆ ตามประเพณีของประเทศจีนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมไปพร้อมกับการเรียนภาษาจีน จัดสถานการณ์จำลองหลังจากเรียนในส่วนเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการสนทนาตามเหตุการณ์นั้นๆ จัดกิจกรรมที่หลากหลายสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกโดยการใช้ความสามารถทางภาษาจีน กิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันคิดร่วมกันทำ และ 3) บังคับเกื้อหนุน มีสื่อประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่ทันสมัย ส่วนใหญ่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือตำราเรียน แต่สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร นิตยสาร หรือบันเทิงคดีด้านภาษาจีนมีจำนวนน้อยไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจหาความรู้ สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เอกสารประกอบการเรียนไม่ชัดเจนเป็นเอกสารถ่ายสำเนาเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนในคาบนั้นๆ

ส่วนในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเกาหลี พระราชรัตนมงคล (2560) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อวิธีการสอนของศูนย์สอนภาษาเกาหลีในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) พบว่า 1) หลักสูตรภาษาเกาหลีของวัดพุทธรังษีโชลและศูนย์สอนภาษาเกาหลีอึจูมินเป็นหลักสูตรระยะสั้น สอนทุกวันอาทิตย์ เรียนครั้งละ 2 ชั่วโมง 2) ผู้เรียนขั้นพื้นฐานจะใช้ภาษาไทยกำกับไว้กับภาษาเกาหลี 3) ผู้สอนเป็นครูอาสาสมัครชาวไทย เมื่อสอบผ่านระดับที่ 1 แล้วผู้เรียนซึ่งมาจากประเทศต่างๆ จะเรียนรวมในห้องเรียน

เดียวกันและจะใช้ผู้สอนที่เป็นครูอาสาสมัครชาวเกาหลี 4) ใช้หนังสือแบบเรียนหลักสูตรของมหาวิทยาลัยยอนเซ (Yonsei university) ใช้เทปบันทึกเสียง กระดานไวท์บอร์ด และห้องสมุดภายในอาคาร และ 5) การวัดผลและประเมินผล มีการสอบการอ่าน การเขียน การพูด การฟังจากเทปเสียง และให้กาบาทตามรูปภาพที่กำหนดให้ มีการเขียนข้อความได้ภาพ และให้ผู้สอบทำเครื่องหมาย “คำใดเขียนถูก คำใดเขียนผิด” หรือ “เติมข้อความในช่องว่างของประโยคที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์” การสอบเพื่อเลื่อนระดับต้องเรียนให้ครบ 3 เดือนจึงจะมีการสอบเลื่อนระดับครั้งหนึ่ง เมื่อสอบผ่านจะได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งสามารถนำไปแสดงเพื่อเข้ารับการทดสอบด้านความรู้ภาษาเกาหลีซึ่งจัดสอบโดยรัฐบาลเกาหลีต่อไป ขณะที่ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์และคณะ (2560) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย พบว่าหลักสูตรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบร่วมมือและใช้วิธีสอนแบบบทบาทสมมติ มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ขณะที่กนกวรรณ สาโรจน์ (2560) พบว่าในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีในฐานะภาษาต่างประเทศ มี “ไวยากรณ์ (grammar)” และ “คำศัพท์ (vocabulary)” เป็นองค์ประกอบสำคัญ กล่าวคือไวยากรณ์สามารถกำหนดเนื้อหาและระยะเวลาได้ ส่วนคำศัพท์ไม่สามารถกำหนดเนื้อหาและระยะเวลาได้ แต่สิ่งที่สำคัญคือการฝึกฝน ดังนั้น กลวิธีในการเรียนการสอนคำศัพท์ประกอบด้วย ส่งเสริมความสามารถในการเพิ่มพูนคำศัพท์ด้วยตนเอง สร้างสรรค์พจนานุกรมออนไลน์ให้เป็นตำรา และส่งเสริมความคิดในการเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาเกาหลี

5. สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 146 คน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 65.07 อายุ ระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 53.42 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 98 คน

คิดเป็นร้อยละ 67.12 ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเรียน ระดับชั้นต้น จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 76.03 และระดับชั้นกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.97 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อหลักสูตร และการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ดังแสดงในตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้เรียนต่อหลักสูตรและการเรียน การสอนภาษาญี่ปุ่น

ประเด็นศึกษา	($\bar{x}$)	(S.D.)	ระดับความเห็น
1. ด้านหลักสูตร			
1.1 หลักสูตรทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน	4.28	.662	มาก
1.2 หลักสูตรมีเนื้อหาวิชาตรงกับความต้องการของผู้เรียน	4.42	.672	มาก
1.3 หลักสูตรมีกิจกรรมสอดแทรกและส่งเสริมวัฒนธรรมที่เหมาะสม	4.06	.896	มาก
1.4 เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือหน้าที่การงาน	4.38	.686	มาก
1.5 ปริมาณเนื้อหาวิชาตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.29	.763	มาก
รวม	4.29	.592	มาก
2. ด้านการเรียนการสอน			
2.1 วิธีสอนสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์ เนื้อหาและการวัดผลประเมินผล	4.39	.580	มาก
2.2 มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.16	.785	มาก
2.3 สรุปเนื้อหาสำคัญหลังการสอนทุกครั้ง	4.27	.775	มาก
2.4 มีการจัดกิจกรรมและการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	4.03	.909	มาก
2.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม และแสดงออกในชั่วโมงเรียน	4.45	.744	มาก
รวม	4.39	.580	มาก
ภาพรวมด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.34	.586	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรและการเรียน การสอนภาษาญี่ปุ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.34, S.D.=.586) และเมื่อพิจารณารายข้อจะพบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ โดย

องค์ประกอบด้านหลักสูตรมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1.2 หลักสูตรมีเนื้อหาวิชาตรงกับความต้องการ ของผู้เรียน ($\bar{x}$ =4.42, S.D.=.672) และข้อ 1.4 เนื้อหา วิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือหน้าที่การงาน ($\bar{x}$ =4.38, S.D.=.686) ส่วนด้านการเรียนการสอนมี

คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 2.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม และแสดงออกในชั่วโมงเรียน ($\bar{x}=4.45$, S.D.=.744) และข้อ 2.1 วิธีสอนสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์ เนื้อหาและการวัดผล ($\bar{x}=4.39$, S.D.=.580)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ปลายเปิดโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วจัดกลุ่มเสนอข้อความเป็นหมวดหมู่ ซึ่งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความถี่ และค่าร้อยละประเด็นความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านหลักสูตร	38	69.09
1.1 มีเนื้อหาเหมาะสมตามมาตรฐาน ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน		
1.2 ต้องการเพิ่มเนื้อหาการใช้คำช่วย การฟัง การพูด และการเขียนตัวคันจิ และเสริมคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบันควบคู่กับคำศัพท์ในบทเรียนให้เหมาะสมกับเวลาเรียน โดยแบ่งบทเรียน 1 บทต่อสัปดาห์ มีแบบฝึกหัดระหว่างบท และมีการสอบวัดความเข้าใจของเนื้อหา	13	23.64
1.3 ต้องการให้มีหลักสูตรเร่งรัดที่เน้นการเขียน การอ่าน และหลักสูตรเตรียมสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ JLPT และ PAT7.3	3	5.45
1.4 ต้องการให้มี Course Outline ของหลักสูตรแต่ละระดับชั้นเรียน	1	1.82
รวม	55	100
2. ด้านการเรียนการสอน	20	54.05
2.1 ต้องการให้มีกิจกรรมเสริมความรู้ สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ไม่เป็นวิชาการมากเกินไป มีการสร้างกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในชั้นเรียน และกล้าพูดคุยกับเพื่อนร่วมชั้น		
2.2 ต้องการให้อธิบายและยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีการทบทวนก่อนเริ่มบทใหม่ สรุปเนื้อหาสำคัญ สอนนอกเนื้อหา สอบท้ายบทเรียน สังการบ้าน ทุกครั้ง และต้องการแหล่งการเรียนรู้นอกเหนือจากห้องเรียน	14	37.84
2.3 ต้องการให้เปลี่ยนจาก activity เป็น active learning ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น	3	8.11
รวม	37	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งความคิดเห็นที่ดำเนินการได้ดี และข้อเสนอแนวทางให้ผู้จัดการเรียนการสอนนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น โดยความคิดเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อด้าน

หลักสูตรสูงที่สุดคือ พึงพอใจต่อการจัดหลักสูตรและเนื้อหาในด้านต่าง ๆ รองลงมาคือข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงหลักสูตรในด้านเนื้อหาและการดำเนินการ (ข้อ 1.2 – 1.4)

ส่วนด้านการเรียนการสอนที่สูงที่สุดคือ ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเพิ่มเติมกิจกรรมเสริมความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมญี่ปุ่นและจุดมุ่งหมายสำคัญในการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติและเพิ่มพูนสิ่งที่ทำในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น รวมถึงผู้สอนควรแนะนำแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลจากแบบสัมภาษณ์พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่มีระยะเวลาการสอนภาษาญี่ปุ่น 10-20 ปี มีประสบการณ์การสอนให้ชาวต่างชาติ และการสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานในระดับชั้นต้น ชั้นกลาง ชั้นสูง และหลักสูตรพิเศษอื่นๆ ผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนสำคัญในการร่วมจัดทำหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น พร้อมทั้งช่วยหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ โดยร่วมประชุมและอบรมตามแผนที่ศูนย์ภาษาฯ กำหนด ซึ่งผู้สอนบางท่านได้นำประสบการณ์และปัญหาจากการสอนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาวิธีการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนการสอนใหม่ๆ จากสื่อเทคโนโลยี เพื่อนำมาพัฒนาสื่อการสอนและเทคนิคการสอน อีกทั้งศึกษาลักษณะการเรียนรู้เพื่อนำมาเป็นแนวทางแนะนำผู้เรียน

ผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในทุกมิติโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ 1) ด้านเนื้อหาต้องการให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน โดยจะต้องวงรอบการปรับปรุงหลักสูตรที่เหมาะสม 2) ด้านการออกข้อสอบควรมีชุดข้อสอบที่มีความหลากหลายสามารถสร้างชุดข้อสอบแบบ Random จากคลังข้อสอบได้ 3) ด้านการติดตามผลแบบ Outcome ควรมีการติดตามผลจากผู้เรียน โดยนำผลมาวิเคราะห์

ร่วมกับผลประเมินความพึงพอใจหลังจบคอร์สเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตรต่อไป 4) ด้านกิจกรรมเสริมทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียน และกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการใช้ภาษาญี่ปุ่นแบบนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมโรลเพลย์ (Role Play) โดยแยกเป็นระดับชั้นเรียน เริ่มตั้งแต่ระดับชั้น Basic 2 ขึ้นไป ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเรียนที่เท่ากัน กล่าวคือในระดับชั้นต้นควรใช้เวลาน้อยกว่าระดับชั้นสูง ควรมีผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นสอนร่วมกัน นอกจากนี้ผู้สอนควรแนะนำแหล่งเรียนรู้ที่มีเนื้อหาเหมาะสมในการฝึกฝน เช่น เว็บไซต์ ช่อง YouTube หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกพิมพ์ข้อความส่งผ่านโซเชียลมีเดียหาผู้สอน และหาวิธีฝึกใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ 5) เปิดคอร์สหลักสูตรพิเศษเฉพาะเรื่อง โดยนำความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแกนกับการสอนมาออกแบบ เป็นหลักสูตรใหม่ที่เน้นทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียน เพื่อเป็นการทบทวนความรู้แก่ผู้เรียนทั้งในรูปแบบการสอนปกติและรูปแบบการสอนออนไลน์ ควรจัดหลักสูตรที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่นจะเน้นด้านการสื่อสารที่สามารถนำไปใช้ในที่ทำงานได้ ส่วนผู้เรียนที่ต้องการศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่นจะจัดหลักสูตรเร่งรัดที่ตรงกับเวลาเดินทาง เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้สอนบางท่านเห็นว่า ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนวิธีการสอนและพัฒนาทักษะของตัวเองตามสถานการณ์และให้เหมาะกับผู้เรียนเพื่อเอื้อต่อวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน โดยการสังเกตลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ เพศ วัย อาชีพ เพื่อนำมาปรับวิธีการสอนให้เข้ากับห้องเรียนของแต่ละระดับชั้น และเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อผลักดันให้ผู้เรียนดึงศักยภาพสูงสุดของตนเองออกมาใช้ และผู้สอนใช้วิธีสอนที่ไม่ใช่เพียงการบรรยาย ควรเน้นการอ่าน การพูด และการฟังเสียงเจ้าของภาษา ส่วนการเขียนผู้เรียนสามารถฝึกฝนเองได้จากการบ้าน

ทั้งนี้ ผู้สอนควรเข้าไปพูดคุยกับผู้เรียนแต่ละคนเพื่อวัดระดับความสามารถพร้อมทั้งให้คำแนะนำตามระดับความรู้เป็นรายบุคคล นอกจากผู้สอนกับผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กันแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ และร่วมวางแผนกับผู้สอนด้วย เพื่อทราบถึงสิ่งที่ดำเนินการในชั้นเรียนว่าเป็นอย่างไร

จุดเด่นของหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาฯ ในปัจจุบันพบว่า 1) มีความน่าเชื่อถือบนพื้นฐานของการเป็นหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2) หลักสูตรมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับกันมาเป็นเวลานาน 3) ผู้สอนมีประสบการณ์ที่หลากหลายไม่ใช่เฉพาะวงการศึกษามาก่อน เช่น ล่ามแปลภาษา เป็นต้น อีกทั้งยังมีผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์และชำนาญในการสอน 4) มีเนื้อหาการเรียนที่มากกว่าสถาบันสอนภาษาอื่นๆ เช่น ชั้นเรียนระดับ Basic 1 ในหลักสูตรของศูนย์ภาษาฯ กำหนดเรียน 5 บทในระยะเวลาเรียน 39 ชั่วโมงต่อคอร์ส เมื่อเทียบกับสถาบันสอนภาษาอื่นจะใช้เวลาเรียนถึง 60 ชั่วโมง และ 5) มีความเป็นอิสระในการออกแบบหลักสูตรใหม่ๆ ซึ่งต่างจากสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ของคณะศิลปศาสตร์ มธ.

6. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตรงกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือหน้าที่การงาน สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ที่ให้แนวทางการจัดหลักสูตรโดยเน้นเนื้อหาวิชาที่จำเป็นตามมาตรฐานการเรียนการ

สอนภาษาญี่ปุ่นให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปวางแผนการสอนและปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง หรือนำไปใช้เป็นฐานสำหรับการศึกษาต่อในขั้นสูงขึ้นไปได้ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า เนื้อหาวิชาตรงกับความต้องการของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือหน้าที่การงาน ผลการศึกษายังเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการประเมินความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปี 2563 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในภาพรวมด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.37$) เมื่อพิจารณารายข้อจะพบว่าประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับมี 3 ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ ได้พัฒนาทักษะด้านภาษาที่เรียนและนำไปใช้ในชีวิตรจริง ($\bar{x}=4.42$) ได้สื่อสารและสนทนอย่างเข้าใจ ($\bar{x}=4.40$) และได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศเจ้าของภาษาที่เรียน ($\bar{x}=4.30$) ตามลำดับ (ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย, 2563)

ส่วนประเด็นการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ผู้สอนได้สอดคล้ององค์ความรู้จากสถานการณ์ปัจจุบัน เข้าในบทเรียน และพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างสถานการณ์ในการทำความเข้าใจของผู้เรียน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและแสดงออกในห้องเรียน มีวิธีสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และการวัดผลประเมินผล จะส่งผลให้เกิดบรรยากาศการเรียนในชั้นเรียนที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ อัครา เอิบสุลลรี (2557) ได้อธิบายไว้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียน ขณะที่ฉันทภัทร จาวิสูตร และคณะ (2556) ศึกษาพบว่า อาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายและขอบเขตของรายวิชาที่ชัดเจน เลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและระดับความรู้ของนิสิต จัดการเรียนการสอนโดยมีการฝึกปฏิบัติและใช้ภาษาให้เกิดความชำนาญในทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีการสอนซ่อมเสริมนอกเหนือจากบทเรียน มีวิธีการสอนที่หลากหลาย จัดสถานการณ์จำลองหลังจากเรียนในส่วนของเนื้อหา มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายอยู่เสมอ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของบวรศรี มณีพงษ์ (2556) ที่พบว่าทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และครูต้องการให้สอนการสอนสนทนาภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ เนื้อหาด้านสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น และภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับการทำงาน ขณะที่สุณิย์รัตน์ เนียรเจริญสุข และคณะ (2562) พบว่า การเรียนการสอนสนทนาภาษาญี่ปุ่นควรคำนึงถึงการฝึกฝนกลยุทธ์ในการสื่อสารในสถานการณ์จริงด้วยคำศัพท์ที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

ข้อสังเกตสำคัญอีกประการคือผลการศึกษาที่พบว่าจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของศูนย์ภาษาฯ ได้รับการยอมรับจากผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น มีความน่าเชื่อถือ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพสังคมในปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนกวรรณ เลาบุรณะกิจ คิตะคิริ (2555) ที่พบว่าการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยเข้าสู่สมัยอิมตัวและคงที่ทางปริมาณแล้ว และกำลัง

จะเข้าสู่สมัยการให้ความสำคัญทางคุณภาพ การนำกรอบมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นมาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยสร้างความโปร่งใสและความชัดเจนทางการศึกษาและความสามารถจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นได้นอกจากนี้ศูนย์ภาษาฯ ยังได้รับการยอมรับในด้านการมีผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นที่มีประสบการณ์และชำนาญในการสอนที่หลากหลายที่ไม่ใช่เฉพาะวงการการศึกษา สิ่งนี้ทำให้ศูนย์ภาษาฯ สามารถปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะทางของผู้เรียนโดยการออกแบบหลักสูตรพิเศษเฉพาะเรื่องตามกรอบหลักสูตรแกนหลัก อันตรงกับข้อเสนอของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ในการจัดทำหลักสูตรตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาทุกแห่งว่าจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้มาจัดทำหลักสูตร โดยการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการจัดหลักสูตร ต้องปรับหลักสูตรให้กระชับควบคู่ไปกับจัดลำดับความสำคัญโดยบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาที่ใช้ในปัจจุบันควบคู่กับเนื้อหาในบทเรียน ให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน โดยนำกระบวนการบริหารมาพัฒนาหลักสูตรในทุกมิติ ได้แก่ 1) เนื้อหาวิชาควรมีความทันสมัยและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ 2) การออกข้อสอบควรมีชุดข้อสอบที่มีความหลากหลาย 3) กิจกรรมเสริมทักษะและกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนแบบเฉพาะเรื่อง 4) การติดตามประเมินผลหลักสูตรจากผู้เรียน 5) พัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียน และ 6) เทียบเคียงระดับความรู้ ความสามารถกับมาตรฐานอื่น

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้สอน ควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้าง ความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง โดยสิ่งที่เรียนจะมีความ สัมพันธ์กับประสบการณ์และชีวิตของผู้เรียน ก่อให้เกิด หลักสูตรภาษาเพื่อประกอบอาชีพ โดยเน้นวางแผน การศึกษาอย่างต่อเนื่องในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น ผู้สอน ควรปรับวิธีการสอนให้เหมาะกับระดับชั้นเรียนและ เลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ควรใช้วิธี การสอนที่ไม่ใช่รูปแบบการบรรยายอย่างเดียว และเน้น การอ่าน การพูด และการฟังจากห้องเรียน ส่วนการ เขียนเน้นให้เป็นการบ้าน และควรปรับเปลี่ยนวิธีการ เรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านระบบออนไลน์ ให้มากขึ้น เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แก่ ผู้เรียน ผู้สอนควรเข้าไปพูดคุยกับผู้เรียนเพื่อวัดระดับ ความสามารถและให้คำแนะนำตามระดับความรู้เป็น รายบุคคล

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ผู้บริหาร ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรร่วมวางแผน ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ การพัฒนาหลักสูตรตามลักษณะการเรียนรู้และตอบ สอนต่อความต้องการของผู้เรียน เพื่อสร้างจุดแข็ง และจุดเด่นแก่สถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นทั่วไป โดย การนำกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแกนกับการสอน มาออกแบบเป็นหลักสูตรใหม่ รวมถึงการจัดทำฐาน ข้อมูลของสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียน สามารถเข้าถึงได้

2.2 สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญต่อ การพัฒนาหลักสูตรโดยให้การสนับสนุนและส่งเสริม ศักยภาพของผู้เรียน เช่น มอบทุนการศึกษา จัดงาน เสวนา/สัมมนาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทุกระดับ สร้างความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยใน

ประเทศญี่ปุ่น สร้างความผูกพันระหว่างสถาบันกับผู้ เรียน และนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ เลาหุระณกิจ คิตะกิ. (2555). กรอบ มาตรฐานภาษาญี่ปุ่น (Japanese Language Standard) ด้าน การพูดและการฟังสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชา เอก ในสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วารสารอักษรศาสตร์ 41(1), 1-35.
- กนกวรรณ สาโรจน์. (2560). แนวทางการสอนคำ ศัพท์ภาษาเกาหลีแก่ผู้เรียนชาวไทย: กรณีคำศัพท์ ภาษาเกาหลีแท้. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์, 25(49), 1-11.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระ การเรียนรู้ ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเยอรมัน ตาม หลักสูตร
- แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย
- ฉันทชัย อธิเกียรติ และชนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2559). โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนา ศักยภาพการสอนของอาจารย์โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ เรื่อง "การสอนแบบทันสมัยและเทคนิค วิธีสอนแนวใหม่"
- ชนันท์ ธาตุทอง. (2551). เทคนิคการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉิมภักดิ์ จาวิสูตร อัจฉรา วัฒนามงคล และสุพร ตั้งสมรพงษ์. (2556). การจัดการเรียนการ สอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาจีน

- คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต. วารสารศรีนครินทรวิโรฒ วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 5(9), 67-80.
- ทิสนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2554). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิติธรณ์ แสงอุไร. (2556). ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นด้านการฟังและการพูดกับความสอดคล้องกับความต้องการของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย.(วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- บวรศรี มณีพงษ์. (2556). รายงานการวิจัยการศึกษาความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่มีต่อการจัดการสอนภาษาญี่ปุ่นในสถานศึกษา ตำบลสามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- บัณฑิต ทิพากร. (2550). การพัฒนาคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. ในไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (บรรณาธิการ). อาจารย์มีอาชีพ: แนวคิดเครื่องมือ และการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปิยะดา พูลทาจกร. (2554). การประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. ม.ป.ป..
- พระราชรัตนมงคล, ดร. (มนตรี อภิมนต์โก, ยางธิสาร. (2560). การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อวิธีการสอนของศูนย์สอนภาษาเกาหลีในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้). บทความวิชาการ (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://mon-tri001.blogspot.com/2017/05/blog-post.html> เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2560 อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.
- มูลนิธิญี่ปุ่นกรุงเทพ. (2558). “ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย”. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: https://www.jfbkk.or.th/old/2016_037_th.php, (2563, 25 ตุลาคม)
- สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (2562). “ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น”. ในรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา 2561. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.
- สุกัญญา เอียดขาว. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นที่โรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเอกธุรกิจระหว่าง ประเทศ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข และพัชรพร แก้วกฤษณ์. (2562). การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ. วารสารญี่ปุ่นศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 36(1), 102-117.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด
- ศศิธร บัญญูวัฒนวิวัฒน์ และอมรรัตน์ วัฒนาร. (2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้น

สำหรับแรงงานไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 19(2), 214-229.

ศิริวรรณ สุขเดิมรอด. (2554). “การพัฒนา
หลักสูตร”. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: [http://
siriwansukdermrod.blogspot.com/p/blog-
page](http://siriwansukdermrod.blogspot.com/p/blog-page), (2563, ตุลาคม 22)

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย. (2562). “ผลการ
ประเมินความพึงพอใจ”. ในเอกสารประกอบการ
ประชุมคณะกรรมการศูนย์ภาษาและวัฒนธรรม
เอเชีย. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียง
ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.

อรรษา เอิบสุขศิริ. (2557). จิตวิทยาสำหรับครู. พิมพ์
ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สัมภาษณ์ ญัฐวดี สามไพบูลย์, อดีตประธานศูนย์
ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย, สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียง
ศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต,
25 ตุลาคม 2563

สัมภาษณ์ ปัญญา ศรีสิงห์, ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรม
เอเชีย, สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษา,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2 พฤศจิกายน 2563.
สัมภาษณ์ อิศรีย์ ศรีจักรวาล, ศูนย์ภาษาและ
วัฒนธรรมเอเชีย, สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียง
ศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต,
29 ตุลาคม 2563.

สัมภาษณ์ Daisaku shishido, หัวหน้าหน่วยภาษา
ญี่ปุ่น ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย, สถาบัน
เอเชียตะวันออกเฉียงศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศูนย์รังสิต, 27 ตุลาคม 2563.

สัมภาษณ์ Eriko Monomaiphul, ศูนย์ภาษา
และวัฒนธรรมเอเชีย, สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียง
ศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต, 6
พฤศจิกายน 2563.

Received: 12 / 11 / 2563

Revised: 10 / 12 / 2563

Accepted: 11 / 12 / 2563